

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 247/2026-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ivana Fiačana a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKČNÝ ZNAČENIE] [REDAKČNÝ ZNAČENIE] [REDAKČNÝ ZNAČENIE] [REDAKČNÝ ZNAČENIE] zastúpenej LÖWY & LÖWY s.r.o., advokátska kancelária, Slowackého 56, Bratislava-Ružinov, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/155/2023 z 29. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. marca 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9Cdo/155/2023 z 29. januára 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a priznal jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Brezno (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 2C/12/2020-562 z 11. marca 2022 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zriadil vecné bremeno v rozsahu bližšie špecifikovanom v predmetnom rozsudku spočívajúce v práve prechodu pešo a prejazdu motorovým vozidlom s tým, že povinným z vecného bremena je vlastník nehnuteľnosti parcela [REDAKČNÝ ZNAČENIE] parcela evidovaná na [REDAKČNÝ ZNAČENIE] [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (sťažovateľka, v procesnom postavení žalovanej), a oprávneným z vecného bremena je vlastník stavby – [REDAKČNÝ ZNAČENIE] stavba postavená na parcele [REDAKČNÝ ZNAČENIE] parcela evidovaná na [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (žalobca). Okresný súd zároveň v rozsudku uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť sťažovateľke jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena v sume 145 eur.

3. Sťažovateľka proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 12Co/37/2022-655 z 31. marca 2023 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti (keďže napadnuté uznesenie sťažovateľka nepredložila, pozn.), v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd zdôraznil, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu, dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť skutkových zistení a nemožno sa ním dovoľávať revízie a prieskumu vykonaného dokazovania. Ďalej uviedol, že konajúce súdy aplikáciu § 151 ods. 3 Občianskeho zákonníka a rozsah obmedzenia vlastníckeho práva v danej veci náležite odôvodnili. Vo vzťahu k formulovanej právnej otázke, ktorú sťažovateľka uviedla v dovolaní, najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal na princíp subsidiarity dovolania a citoval závery vyplývajúce z rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/90/2019 a sp. zn. 4Cdo/40/2019.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Podstatou argumentácie sťažovateľky je tvrdenie, že najvyšší súd v napadnutom uznesení nesprávne a príliš formalisticky vyhodnotil dôvody prípustnosti dovolania v neprospech sťažovateľky a zároveň ústavne nekonformným spôsobom interpretoval § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

6. Dovolací súd podľa názoru sťažovateľky porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie, ak sa odmietol zaoberať jej argumentáciou uvedenou v podanom dovolaní vo vzťahu k nesprávnej interpretácii § 13 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) súdom prvej inštancie a odvolacím súdom s odôvodnením, že nesprávne právne posúdenie veci v kontexte § 13 zákona o ochrane prírody a krajiny mala sťažovateľka možnosť namietať ako vady prvostupňového rozhodnutia v rámci podaného odvolania, a keď tak neurobila, nemohli sa namietané vady stať predmetom dovolacieho prieskumu. Sťažovateľka tvrdí, že jedným z dôvodov jej odvolania podaného proti rozsudku okresného súdu bolo aj nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie s poukazom na potrebu zohľadnenia verejnoprávnych predpisov na účel ochrany životného prostredia, keďže pozemok v jej vlastníctve, ktorý ma byť zaťažený vecným bremenom na základe rozhodnutia súdu, sa nachádza výlučne na území, pre ktoré platí druhý stupeň ochrany, čím podľa jej názoru poskytla dostatočný skutkový základ pre zohľadnenie atribútov podľa § 13 ods. 1, 2 a 3 zákona o ochrane prírody a krajiny tak, aby tieto mohli byť podkladom relevantného právneho posúdenia. Zároveň tvrdí, že v podanom dovolaní proti rozsudku krajského súdu namietala nielen nesprávne právne posúdenie § 13 zákona o ochrane prírody a krajiny súdom prvej inštancie a odvolacím súdom, ale aj zmätočnosť a nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozsudku okresného súdu a krajského súdu vo vzťahu k § 13 zákona o ochrane prírody a krajiny, s čím sa najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom nevysporiadal.

7. K právnej otázke predostretej v podanom dovolaní sťažovateľka uvádza, že túto právnu otázku, ktorá už bola predmetom námietok v odvolacom konaní, v dovolaní len sformulovala

tak, aby mohla byť predmetom dovolacieho konania, ako to vyžaduje zákon, a to aj s načrtnutím riešenia, ako by mala byť táto otázka zodpovedaná. Podľa názoru sťažovateľky potenciálny rozpor vecného bremena so zákonom by mal krajský súd v rámci odvolacieho konania zohľadniť vždy, a to najmä z hľadiska právneho posúdenia veci, keďže v opačnom prípade zakladá svojím rozhodnutím protiprávny stav. V danom prípade ide o rozpor so zákonom, pričom platí, že tento rozpor vzhľadom na skutočnosť, že súd pozná právo, by mal poznať.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavná sťažnosť bola ako sudcovi spravodajcovi pridelená sudcovi ústavného súdu Rastislavovi Kaššákovi, ktorý je podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2026 (ďalej len „rozvrh práce“) členom IV. senátu, ktorý pracuje v zložení Libor Duľa (predseda senátu) a sudcovia Ladislav Duditš a Rastislav Kaššák. Sudca Ladislav Duditš oznámil 24. marca 2026 predsedovi ústavného súdu možné okolnosti svojho vylúčenia. Uznesením č. k. I. ÚS 213/2026-5 zo 14. apríla 2026 ústavný súd rozhodol, že sudca Ladislav Duditš je vylúčený z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 14. apríla 2026. Podľa čl. III ods. 1 rozvrhu práce zloženie príslušného senátu ústavného súdu určeného na konanie vo veci patriacej do pôsobnosti senátu ústavného súdu podľa § 47 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sa zmení okrem iného len nahradením vylúčeného sudcu. Dočasné nahradenie vylúčeného IV. člena senátu sa vykoná jeho zastúpením prostredníctvom člena III. senátu [čl. III ods. 2 písm. b) rozvrhu práce]. Podľa čl. II ods. 3 bodu 3.3 rozvrhu práce členmi III. senátu sú sudcovia v zložení Robert Šorl (predseda senátu), Ivan Fiačan a Martin Vernarský. Za vylúčeného člena IV. senátu bol na základe rozvrhu práce pre účely prerokovania a rozhodnutia o ústavnej sťažnosti sťažovateľky určený sudca III. senátu ústavného súdu, ktorým je Ivan Fiačan.

9. Následne ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ k ústavnej sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

11. Ústavný súd pripomína, že poskytnutie ochrany ústavnosti ústavným súdom predpokladá splnenie všetkých ústavných a zákonných predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom vrátane splnenia zákonom predpísaných náležitostí ústavnej sťažnosti. Preto sa môže zaoberať ústavnou sťažnosťou z hľadiska jej vecnej stránky iba v prípade, ak spĺňa všetky zákonom o ústavnom súde ustanovené formálne a obsahové náležitosti.

12. Formálna, nie však formalistická požiadavka sústredená v § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde nie je bezúčelná. Vyjadruje nezávislé postavenia ústavného súdu a konania o ústavnej sťažnosti

ako nástroja riešenia verejnoprávneho konfliktu, ktorého podstatou je porušenie ústavných práv zásahom orgánu verejnej moci. Splnenie tejto požiadavky ústavnému súdu umožňuje v konaní o ústavnej sťažnosti postupovať priebežne tak, aby pred rozhodnutím na predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde nemusel dožiadanim dotknutého orgánu verejnej moci osvedčovať sťažovateľkou tvrdené skutočnosti o prebiehajúcom konaní.

13. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka k ústavnej sťažnosti nepriložila žiaden dôkaz o zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jej základných práv a slobôd. Sťažovateľka k ústavnej sťažnosti nepriložila uznesenie najvyššieho súdu, ktorým bolo údajne odmietnuté jej dovolanie. Nie je dôvod takýto nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti odstraňovať postupom podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, keďže na to v konaní pred ústavným súdom slúži povinné zastúpenie kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom. Jedným z bazálnych predpokladov povinného právneho zastúpenia je okrem iného doručovanie kvalifikovaných ústavných sťažností spĺňajúcich všetky zákonom predpísané náležitosti. Nepripojením napadnutého rozhodnutia, teda nesplnením podmienky predpokladanej § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde, tak ústavný súd nemal možnosť verifikovať tvrdenia, ktoré boli v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu uvedené.

14. Vzhľadom na nesplnenie zákonom ustanovenej náležitosti bola ústavná sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu